

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob poaedejkih ob 9. uri zjutraj
Posamezne številke se prodajojo po **3 novč.** (6 stotnik) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici: Ljubljani, G. rie, Celje, Kranju, Mariboru, Čelovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežin, Novemmetu itd.

Oglas in naročbe sprejemo učrava lista "Edinost", ulica Giergo Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglašom 6 st. na vrsto petit; poslanice, smernice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON štev. 1157.

Rusko-japonska vojna.

(Brezjavne vesti.)

Rusko poročilo o vojnem položaju.

PETROGRAD 1. "Novoje Vremja" poroča z bojišča v Mandžuriji: Mraz, na drugi strani pa želja obeh nasprotnikov, da se vsak čim bolj koncentrirja in ojači, sta provzročila, da bodo vojne operacije do spomladni počivale. Ako bi hotel en nasprotnik napasti fronto drugega, tedaj bi zadel na nasipe, podobne utrdbam. Toleliko ruska kolikor japonska fronta se razteza do 100 kilometrov na daleč. Od reke Hunho in Liao do Sinih Mintina je že ne-pretrgana črta vtvrdb z močnim topništvo. Ako semtretja se, Japonci pomaknijo malo naprej, se zgodi to le, ker se boje za svoje zveze z Korejo in za zavarovanje hrbta prve armade z ozirom na uspešne operacije, ki jih je meseca novembra izvršil general Rennenkampf. Zato govoriti tudi naglo vtrjevanje glavne zvezne črte Saimatsi-Fenvančeng. Armada Kurokijeva, ki se naslanja na Šahedsi ob reki Jalu, je za hrbtom dobro zavarovana. Iz Šahedsi vodi železnica do Fenvančenga, od tam gre prostranka železnica v Saimatsi-Hainčeng in vojaška železnica do Liaojanga. Ob reki Jalu so napravljene zaloge ter gradijo Japonci sedaj mostove.

Japonsko poročilo izpred Port Arturja.

TOKIO 1. Japonci so zavzeli Fort Sungšušan. Razstrelili so mine, vsled česar je bilo zasutih več Rusov. Nadalje Fort Pavhungšan.

Brzjavne vesti.

Iz ogrskih parlamentarnih krogov.

BUDIMPEŠTA 1. Potem ko so člani liberalne stranke čestitali predsedniku stranke Podmanczkymu, so se podali k ministarskemu predsedniku Tiszi. Erdely je v svojem nagovoru, v katerem je omenjal dosedanjih uspehov T i s z e, izjavil, da liberalna stranka izpolni težko dolžnost da vzpostavi v zbornici red in mir in v tem delu hoče podpirati ministerskega predsednika.

Tisza je obžaloval, da so nekateri člani stranke prestopili k opoziciji ter s tem storili poslednji veliko uslugo. Ministrski predsednik zaupa v politično zrelost volivcev, ravno v sedanjem kritičnem trenotku je potrebna vsa moč naroda, da se težišče monarhije ki je v nevarnosti za svoj obstanek čim dalje bolj prenese na Ogrsko. Tisza je naprosil, naj se v

tem smislu deluje na volilce. Členi so to izjavno vsprijeli s povalo, nakar so se podali čestitati predsedniku zbornice Perczelu.

BUDIMPEŠTA 1. Raznim opozicijo nalnim klubom so čestitali njihovi predsedniki, med temi Apponyi, Julij Andrássy, ki so naglašali slogo vseh opozicionalnih strank v boju proti grofu Tiszi. Kosut je izjavil, da so sedanju stanju Ogrske krivi slabí vplivi avstrijskih krogov.

Na "Silvestrov večer" tržaškim Slovencem.

Med priredbami tržaških Slovencev na zadnji dan leta ima vsikdar prvenstvo naš "Tržaški Sokol". Tako je bilo tudi letos. Zbral se je toliko členov in priateljev in prijateljic našega simpatičnega društva, da so napolnili dvorano do zadnjega kotička. In bilo je pravo "Silvestro" radovanje. Vsa ta družba, v kateri so bili zastopani vsi sloji našega življa, se je naslajala na lepem pevanju "Slov. pevskega društva" in na akordih, ki jih je izvajal Majcenov orkester, katerega moramo pohvaliti, da je tako pridno ubiral skaro same slovanske skladbe — in je ubiral izlasti tudi poleg cvetja iz naših jugoslovanskih tudi cvetje iz čeških in ruskih logov. In vladalo je res ves večer pravo slovansko razpoloženje.

O polunoči pa je brat starosta dr. Otokar Rybář naslovil tržaškim Slovencem (v glavnih potezah) teles besede:

Bratje Sokoli! Dragi gostje! Milé Slovenke! Zopet smo se zbrali pod okriljem našega "Sokola", da se poslovimo od starega in stopimo z novimi željami v mlaudo letu. Danes smo se zbrali v tej ponosni hiši, v svojem — domu. Morda se z dogradnjo te hiše ni izpolni vsakogar vsaka želja. Morda si je ta in oni zaželel še tega in onega. Ali glavna želja se nam je spolnila — v svojem domu smo! Vendam moramo biti ponosni, da imamo slednjihišo, v kateri smo mi gospodarji. Zato na stran z vsemi pomisliki in v zadoščenje nam boda, da smo s to hišo pokazali svetu, da nekaj reprezentiramo. (Vseobče pritrjevanje.)

Tu je vseh nas dom. V tem domu ni razlike stanu. Prostora je za vseh. Tu smo vsi enaki. (Frenetičen aplavz.) Pa je tudi dobro da imamo še neizpolnjenih želj. Kdo nima več nikakih želj, ta je mrtev. Kdo hoče žeti resnično življenje, mora imeti vedno kak cilj, po katerem stremi. Mi smo še mlad narod, naša je — bodoč-

nost (Frenetičen aplavz.), ki prej ali slej prekosi druge narode. (Živo-klici.)

Ravnokar smo prestopili prag novega leta. Zato vam želim vsem veselo in srečno novo leto, in želim vsem, da vam prinese, kar je vsakemu najdražje.

Želim našemu "Sokolu", da bi se zbrali pod njega okriljem vsi sloji. "Sokol" je demokratično društvo. "Sokol" reprezentuje demokratično načelo, idejo druženja vseh sil naroda. (Ponoven živahen aplavz.) Zato želim temu društvu procvit. Vsakdo naj najde v njem zavetje!

Ali nekdo je, ki mu v prvi vrsti posvečam vse želje. To je — naš narod slovenski, osobito pa spremljajo moje želje v novo leto Slovane našega Primorja. Do sedaj so živel v nesrečnih razmerah in vse kaže, da se te razmere — v kolikor je to zavisno od faktorjev, ki niso naši — ne zboljšajo niti v novem letu. Ravnonočoj, na Silvestrovo, nam je prišla z Dunaja vest, ki se je ne moremo veseliti. Körber (razni vsklik) je padel, a na njegovo mesto je prišel mož, ki ga že poznamo. Od njega nimamo nič pričakovati. Oseba se je spremenila, načela ostanejo. Kakor doslej se nam bo tudi odslej delilo pravice. Prijatelji, tudi v novem letu nas čakajo borbe. Mi nimamo prijateljev, sami moramo stati na branici svojih pravic. Sami si moramo biti stražarji.

In ravno minolo leto nam je prineslo velikih vspodbujevalnih izglešov. Tam na skrajnem Vztoku, v Port-Arturju bijeo naši bratje boj za svojo domovino za slavo Rusije. (Frenetičen aplavz in živo-klici.) Naši bratje v Port-Arturju tudi ne vedo, da-li bodo mogli vztrajati do odrešenja. Vendar vztrajajo, ker čutijo v sebi dolžnost, da vrše nalogo, ki jim jo je poverila domovina. Po tem izgledu ravnavimo se tudi mi. Čeprav smo od vseh strani obkoljeni od sovražnika vstrajajmo na vršenju svoje naloge. In če je tudi usojeno, da podležemo, imeli bomo vsaj to zavest, da smo storili rodoljubno dolžnost in da smo zadrževali — kakor bratje v Port-Arturju — sovražnika in lajsali položaj bratom v drugih krajih. Ali nadejajmo se, da zmagamo, ako bomo le vsi hrabro vztrajali na straži.

Ko je dr. Rybář završil je prekipovalo navdušenje ob sviranju raznih narodnih pesmi, ki jih je pevalo z godbo vse občinstvo.

Drobne politične vesti.

Novi ministrski predsednik Dr. Pavel baron Gautsch pl. Frankenthurn je star 54 let. Rodil se je dne 26. februarja 1851. kakor sin državnega

vedeš Angelijo na ožeški grad pred kraljico.

Iz šumice se je začul vsklik, a Berislav je obrnil glavo.

— Kaj je bilo to? je vprašal. Nekdo je vskliknil.

— Pred kraljico? Čemu ta milost? Angelija! Angelija! je klical Lacko v smehu, pridi sem. Tu te isčejo, zastonj se skrivaš. Evo je! Tu je moj Berislav! Lacko je pristopil k lipi, izza katere je privel sramečo se nečakinjo, in je rekel dalje: To ti je moja nečakinja Angelija!

Deklica je pordečela živo, se poklonila kneževiču, ali kmalu se jej je ponosna glava vrzavala ponosno na lice se ieje povrnilo bledilo tuge; rekla je mirno:

— Da si mi zdrav gospod Paližna. Drago mi je, da sem spoznala najboljega prijatelja mojega strica Lacka, ki mi je že pravil o tvojem junaštvu.

— Hvala ti plemenita gospica, je odgovoril Berislav skromno. Junaštvu se počasa, ako more služiti lepoti, in v čast mi je, da ti morem služiti. Kraljica te zove pred svoj obraz, to sem ti hotel reči.

Angelija je poslušala besede mladeniča

mirno in povešenih oči, ali kakor je nagnala glavo, skoro si mislil, da se njen uho željno odpira temu glasu, da ne pazi na smisel besede, ampak samo na zvok njegovega grla, kakor radi poslušamo bister zvon, in ne vprašujemo, zvoni li za poroko ali umiranje.

Bila je kakor vkopana v zemljo. Po mlaudem, razvzemel jej telesu, belem, podobno marmorju, spuščali so se črni spljeni traki, a pokrivala jih je lahna tančica. Na bledem plemenitem obrazu, v blestečih očeh okoli malih ust plavala je senca globoke žalosti, neka trda, neodkljiva resnost — preresna zaleta mlaedenke. Berislav je motril občudovaje to nenačadno prikazen krasne žalovalke, kakor je stala pod hladom starovečnih lip med rožami, a kraj zlatega kipa Matere božje, in vse se mu je zdelo kakor čuden, dosedaj nevidjen sen.

— Pred kraljico da pojdem, striček? je vprašala plaho, kaj hoče kraljica od mene? Kako me doleta ta čast in čemu?

— Ne umejam tega niti jaz sam, Angelija. Ali pojdeš vsakako, da ne užališ krone. Ali to nič rekel moj brat Pavel?

Naročna znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K. — Na naročbe brez dopolnene naročnine se uprava ne osira.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo liste. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi s "vse v radojo". Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati "Narodni list" na listo "Edinost" v Trstu, ulica Giergo Galatti št. 18.

UREDNIŠTVO: ul. Giergo Galatti 18. (Narodni list.) Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik koncesije "Edinost". — Narodna tiskarna koncesija "Edinost" v Trstu, ulica Giergo Galatti št. 18. Poštno-hranilni račun št. 841.652.

Edinost

Glasilo političnega društva "Edinost" za Primorsko.

V edinosti je moč!

uradnika. Leta 1874. ga je tedanji naučni minister Stremayer pozval v naučno ministerstvo, kjer je leta 1878. postal podtajnik. Leta 1851. je bil Gautsch imenovan ravnateljem Terezijanske akademije, kmalo potem je postal dvornim svetnikom.

Ko je baron Conrad-Eybesfeld izstopil iz ministerstva Taffeevega, je bil dne 5. novembra 1885. dr. Gautsch imenovan ministrom za uk in bogočastje, kar je ostal do padca Taaffe-jevega ministerstva dne 12. novembra 1893. Že leta 1889. je Gautsch postal baron in po padcu ministra Taaffevega je bil imenovan kuratorjem Terezijanske akademije ter je bil leta 1895. poklican tudi v gospodsko zbornico.

Ko je grof Badeni sestavil svoje ministerstvo, je baron Gautsch postal zopet minister za uk in bogočastje. Po padcu Badenijevem dne 28. novembra 1897. je bil Gautsch imenovan ministrom za notranje stvari. Dne 5. marca 1898. je Gautsch demisijonal. Leto potem je bil po smrti Hohenwartovi imenovan predsednikom najvišega računskega dvora.

Ministerstvo Gautsch je sestavljeno nastopno: Baron Pavel Gautsch, predsednik; grof Bylandt-Rheindt, notranje stvari; grof Welsersheimb, deželno brambo; vitez Hartel, uk in bogočastje, baron Call, trgovina; dr. Wittek, železnice; dr. Kosel, finance; grof Buquoy, poljedelstvo; dr. Fran Klein, voditelj pravosodnega ministerstva; dr. Pientak, minister-rojak z Galicijo; dr. Randa, minister-rojak z Česko.

Graški občinski zastop je sklenil dati nemškemu "Schulvereinu" z njegov 25 letnico častno darilo 2000 krov Sklepčnost občinskega zastopa so omogčili socijalni demokratje.

Novi zagrebški podžupan Minoli petek se je v seji mestnega zastopa zagrebškega vršila volitev podžupana. Izvoljen je bil dr. Ferdo Šaj. Zastopniki "čiste" stranke in neodvisnega mestčanstva so se glasovanja vzdržali.

Popolno vseučilišče v Beli mrači. Beligrad ni imel dosedaj popolnega vseučilišča. "Velika škola" je sicer imela štiri fakultete, med drugimi tudi tehničko, a vendar ni bilo popolno vseučilišče, kar ni imela medicinske fakultete. Te dni pa je kralj Peter izdal ukaz na vlado, naj izdela zakonski načrt o preosnovi "Velike škole" v popolno vseučilišče. Dotični vladni predlog pride v kratkem pred skupščino.

— Nič, je odgovoril Paližna.

— Pojmo Angelija! Storimo to dolžnost. Pojd!

— Da bi vedel stric, kako se mi noga zaustavlja! Jaz naj bi šla med svet, med sijaj!

— Moraš, dušica moja, nu, obljudljam ti za to lepo nagrado. Tebi je pesem mila, junaška stara pesem, ki kipi v srcu ljudstva, a moj Berislav je pevec brez para; grlo mu zvoni, kakor da ptice pevajo, a v glavi ima pesmi, o ti moj Bog, da ne bi jih izpeljal v treh letih dñih, tako otožnih, neveselih, kakor jih pevajo ljudje tam pri morju. Ne res Berislave, zapoješ jej katero! Deklica je na pesmi, kakor čebela na med.

— Ker nam pesem nosi dušo, kakor ptičico peroti.

— Pri moji veri, hočem. Ako je tvojega gospodstva volja in želja, gospica Angelija, ustrežem ti od srca rad. Na pamet znam tristo pesmic od svoje stare matere.

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenca. — Nadaljevanje in dnevnik I. E. Tomić.

Prevel M. O. O.

IX.

— A, Lacko, ti si tu! je zaklical mladenič zvonkim glasom, ne opazivši deklice

— Kaj tebe primaša sem, Berislave moj? ga je vprašal mladi Horvat.

— Posilja me tvoj brat, škof, ki je malo poprej prišel iz kraljevskega grada, kjer je dolgo govoril z gospodom Gorjanskim.

— Kaj želi moj brat?

— Lep prijatelj si mi, se je pošalil Berislav, ker mi nisi povedal, da je tvoja nečakinja Angelija z vami. Čul

